

BỊ SA LẦY

LÊ VĂN TRƯỞNG

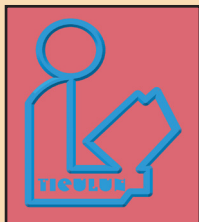

GIA : 0\$15

T. Chuong

BỊ SA LẦY

LÊ VĂN TRƯỜNG

Mợ vuốt tóc Tâm, thủ thủ hỏi :

- Thế con thứ mấy ? Thằng Chỉ có được không ?

Tâm ngược mắt, dơ ngón tay lên cổ mẹ, lẩn lẩn chuỗi ngọc hồ thủy :

- Con thứ ba mợ ạ. Anh Chỉ thì con không biết, anh ấy học lớp B cơ mà.

Mợ rút khăn tay lau mồ hôi trán cho Tâm, rồi bằng một giọng nhẹ nhàng :

- Con những thứ ba kia à ? Hôm nọ mợ sang chơi bà phán khoe. Chỉ nó được những thứ nhì cơ đấy.

Tâm nói ngay.

- Lớp anh ấy dễ mẹ ạ ! Thầy giáo Túy lại quen cậu anh ấy nữa. Con mà học bên ấy thì con nhất ngay, chứ chả chịu nhì đâu.

Bỗng mợ cau mày :

- Sao con lại nói thế ? Chỉ nó giỏi thì nó nhì, chứ sao lại tại cậu nó quen thầy giáo. Con thử giỏi xem, con có nhì không nào ?

Rồi mợ đổi giọng :

5 | Bị Sa Lầy

- Con chẳng nhì thì con ba cũng là khá rồi, sang năm con cứ chăm học vào, con lại nhất ngay lo gì.

Tâm được mợ khen hơn hở :

- Giá con không sai một cái tính thì con cũng được thứ nhì đấy mợ ạ. Tính khó lắm cơ, cả lớp chẳng ai làm đúng.

- Thế à ?

Như muốn cho mợ lượng được trông sách mình sẽ được thưởng, Tâm úp bàn tay trên bàn, rồi nâng lên cao độ một gang để ánh chừng :

- Con lại không được đến ba bốn quyển dày thế này ấy à ? Không biết chừng con được cả tự vị nữa mợ ạ.

Mợ cười một nụ cười hoan-hỉ, chỉ về phía tủ sách :

- Cậu con ngày xưa đi học năm nào cũng được thưởng.

Rồi mợ đặt Tâm đến tủ sách :

- Đây này, cái dãy những quyển mạ vàng này là cậu con được prix d'excellence ở Lycée đấy.

Tâm nhìn những pho sách chữ vàng loé :

- Dãy quá mợ nhỉ ? Con thì chả được nhiều thế đâu.

Ngày xưa mới có sách đẹp chứ.

- Hôm nào con lĩnh phần thưởng về thì mẹ cũng bày sách con vào đây, rồi thông thả mẹ cũng bảo cậu mạ vàng cho.

Nghe nói được để sách vào tủ, Tâm thích nhảy cẫng lên, nhưng rồi không biết nghĩ gì, Tâm bỗng tiu nghỉu :

- Sách con... để bên cạnh... sách cậu... thì bé quá mẹ nhỉ !

Mẹ kéo Tâm vào lòng :

- Thì con bé hơn cậu mà lì, sau này con nhón xem con có được nhiều hơn cậu không nào ?

Và chợt nhớ ra điều gì, mẹ gọi thằng xe lên dặn :

- Hôm nào anh đi lĩnh phần thưởng mày kéo anh, để cậu đi xe hàng cũng được, nghe không ?

Thằng xe nhìn Tâm tủm tỉm :

- Thế cậu lĩnh thưởng ở đâu ?

Mẹ cũng nhìn con như đợi câu giả nhời.

Tâm nói ngay :

- Nhà hát tây.

Rồi quay nói với mẹ :

- Thầy giáo bảo ở nhà hát tây mợ ạ.

* * *

Cậu ngồi xem báo ở buồng khách, thỉnh thoảng lại ngẩng nhìn đồng hồ.

Mợ hét đứng lên ngồi xuống lại ra cửa ngõ. Rồi mợ bắn khoăn, nhìn cậu :

- Hãy đợi con tí nữa, mới kém mười lăm cậu ạ. Cậu vẫn đọc, mợ ngồi đợi sốt ruột chốc chốc lại xuống bếp.

Mười hai giờ đúng thì Tâm về. Tâm ôm trông sách chạy bổ vào đặt trước mặt cậu :

- Đông quá cậu ạ.

Rồi ngắm nghía mấy quyển sách :

- Troisième prix mà chả có gì cậu ạ ! Năm nay ít lắm.

Cậu sốc sốc những quyển sách :

- Sao con không bảo xe nó kéo có được không ?

Tâm vừa cởi áo vừa đáp :

- Con đi với các anh ấy cơ mà.

Mợ ở dưới nhà chạy vội lên :

- Sao lâu thế hở con ?

Rồi chỉ mấy quyển sách, mợ tươi cười hỏi Tâm :

- Đây phải không ? Được những ba quyển cơ à ?

Cầm quyển tự vị, mợ khoe với chồng :

- Larousse élémentaire, cậu này !

Rồi dỡ nốt hai quyển kia :

- Lecture primaire, Grammaire này !

Tâm nhìn mợ, nhìn cậu, sung-sướng, sung-sướng cái thứ sung sướng của đứa trẻ được nuông chiều. Bữa cơm hôm nay thêm được mấy món, cậu thấy thế bảo :

- Gớm, sao sang thế ! mợ «khao» phần thưởng của con đây à ?

Mợ nhìn cậu, nhìn Tâm, cười :

- Khao cậu với con đây, chứ ai lại khao sách bao giờ.

9 | Bị Sa Lầy

Tâm má ửng lên, đặt bát, hỏi mẹ :

- Thế sao mẹ không khao bằng tiền hờ mẹ ? Mẹ khao cho con hai đồng nhé !

Mẹ gấp thức ăn cho Tâm :

- Ủ, rồi mẹ «khao».

Quay nói với cậu :

- Hôm nào cậu rỗi, cậu đem sách mạ vàng cho con.

Cậu ném cho mẹ một cái nhìn nó như có ý bảo : gớm, sao mẹ chiều con thế !

- Mạ làm gì, con còn phải đi học. Sách mạ là những sách quý cơ chứ, sách học thì ai mạ.

Tâm nhanh nhẩu nói ngay :

- Phải đấy, mẹ ạ. Sách được thưởng đi học chứ có phải để bày tủ đâu ? Bao giờ con nhón, con được thưởng thì mẹ hãy mạ.

Mẹ vẫn chưa nghe :

- Thế thì bày vào tủ rồi hôm nào khai trường con hãy lấy ra kéo nó cũ đi. Để hôm nào ông ra chơi, mẹ khoe với ông cho.

Nghe mẹ nhắc đến ông, Tâm mắt sáng hẳn lên :

- À, thôi con lại nhớ rồi, tháng trước ông bảo hễ con được thưởng ông sẽ cho tiền. Ông bảo cứ mỗi quyền là một đồng.

Thằng bếp vừa cắt mâm xong, mẹ đã cầm mấy quyền sách dơ về phía tủ sách, ngăm ngăm :

- Để từng trên cậu nhé, hay thôi, để dưới cho con dễ lấy vậy.

Cậu nhìn mẹ cười :

- Gớm, mẹ là cứ rộn lên. Để ngoài cho con không được à ? giá sau này con có cái bằng tiến-sĩ để thưởng mẹ treo vào giữa nhà chắc.

Mẹ chỉ về phía tường cuối nói như những người mẹ kiêu hãnh :

- Úi già, bằng tiến-sĩ thì ôi đóng khung sơn son thiếp vàng treo vào kia kia.

Cậu vò đầu con :

- Thế còn ông tiến sĩ tí hon này thì mẹ sơn gì nào ?

Mợ cũng ôm chầm lấy đầu Tâm hôn hít :

- Thì tôi sơn hắc-in lên đầu chú này này.

Tâm khúc khích ắp tay mợ :

- Thế thì tóc con mợ thế nào được hờ mẹ.

Rồi Tâm ngó cậu ngó mẹ, rồi hai cậu mợ nhìn nhau. Trên khuôn mặt của mỗi người đều đượm một vẻ hân hoan, nó nói nhiều về tấm lòng của những người đang sung sướng.

* * *

Hôm nay Tâm buồn lắm. Tâm không còn sắc thái của tuổi trẻ nữa. Cả buổi sáng Tâm tần ngần chẳng nói chẳng rằng. Sự yên-lặng ở cái tuổi mười ba là một triệu chứng bất tường. Tâm không đùa nghịch với các em như mọi ngày, mà đùa nghịch làm sao được trong khi túi Tâm còn... nặng trĩu một lá thư của thằng Bảo nó đưa tay cho Tâm tối hôm qua.

Lá thư ấy nó giáng xuống lòng Tâm như những nhát búa của người thợ rèn. Thỉnh thoảng Tâm lại lấy ra đọc đọc dấu mợ, đọc dấu cậu. Nét chữ ngòong ngoèo của thằng Bảo có sức mạnh phi thường buộc được căng Tâm không cho nhảy cẫng, bịt kín được miệng Tâm,

không cho hét âm nhà.

Hễ mỗi lần Tâm dờ đọc lại, là lòng nao lên. Thăng Bảo là bạn cùng lớp Tâm. Hai đứa vẫn chơi với nhau. Chỉ còn hai hôm nữa Bảo về quê nên nó viết thư cho Tâm, vì thế mà Tâm buồn, Tâm lo, Tâm sợ hãi.

Tâm buồn vì phải xa Bảo chẳng ? Tâm lo vì không có Bảo chen hộ thì Tâm không lấy được vé ciné chẳng ? Tâm sợ hãi vì Bảo về quê rồi thì thằng Tý sùng nó bắt nạt Tâm chẳng ? Không, những điều ấy không đúng với lòng Tâm, không ăn nhập gì với sự lo lắng của Tâm cả.

Tâm buồn là vì Tâm sợ cậu mợ biết rằng Tâm nợ Bảo, Tâm lo là vì sợ Bảo sẽ đến đòi tiền, mà Tâm sợ hãi là vì cậu mợ sẽ biết là Tâm nói dối cậu mợ, nói dối cậu mợ rằng Tâm được... phần thưởng. Cứ tưởng-tượng đến lúc Bảo đến đòi tiền, nói oang oang lên rằng mua sách không giả tiền, thì mặt Tâm lại sấm ngắt, chân tay lại run lẩy-bẩy.

Tâm thấy lòng héo lại. Thật là tai ác, chỉ vì Tâm muốn được cậu mợ khen mà Tâm phải nói khó với thằng Bảo để nó bán lại phần thưởng cho. Tâm hẹn nó hai ngày thì giả tiền mà năm, sáu hôm Tâm vẫn chưa có. Mai Bảo về quê, nó không cho chịu đâu. Sáng hôm qua nó đưa thư cho Tâm đã dọa nếu mai không giả thì có mách cậu

mợ Tâm. Nghĩ đến nó mách cậu mợ, Tâm nhắm nghiền mắt lại. Tâm không dám thở nữa. Cậu mợ Tâm mà biết là Tâm mua sách của nó để đánh lừa cậu mợ thì Tâm chết mất, Tâm đến chui xuống hố thôi.

Lòng Tâm tán loạn, đục vẩn những ý nghĩ kinh hoàng. Tâm không ngồi được, không đứng được. Tâm tức làm sao Tâm không muốn nghĩ mà lúc Tâm đi đi lại lại thì hình như có cái gì nó cứ lay lay làm cho Tâm phải nghĩ. Mà nghĩ thì Tâm phát điên lên, phát điên lên vì Tâm không tìm được cách gì cho có tiền cả. Không có tiền thì Bảo nó mách cậu mà cậu biết, Tâm xấu hổ chết mất.

Tâm đâm ra oán những quyển sách «vô dụng» ấy. Tâm chỉ muốn mở tủ quăng nó đi cho mất tích để khỏi phải khổ sở.

Nhận được thư Bảo, Tâm nghĩ nát óc vẫn chưa ra tiền. Ba đồng thì Tâm làm gì có. Chỉ còn cách xin cậu mợ, nhưng xin làm gì những ba đồng, mà cậu mợ biết tiêu vô ích, cậu mợ cũng chẳng cho nào.

Có chỗ ra tiền thì đã nghèo mất rồi, ông bảo ông cho thì hôm kia ông nhả ra tháng này thuê má còn phải ở nhà, tháng sau ông mới ra.

Tâm bồi rồi quá, bồi rồi như mớ chỉ rồi của mẹ, chẳng khác tý nào. Đã có lúc Tâm nghĩ đến vay, nhưng vay ai, trẻ con quen ai mà vay với mượn. Mà vay thế nào được vay thì mặt mày phải tươi tỉnh người ta mới tin, Tâm thì lo méo cả mặt đi còn tươi tỉnh thế nào được.

Rồi bỗng Tâm tiếc, tiếc vì không phải là đang đi học để nói dối là con loong-toong chết, thầy bảo mỗi anh cho nó một hào. Tiếc thế thôi, nhưng nghĩ đến giá có nói dối cũng chỉ được một hào thì Tâm lại chán ngất.

Rồi Tâm ước gì giá cô Lan ở Saigon ra chơi bây giờ thì sướng quá. Tâm sẽ có tiền ngay. Mọi lần cô ra cô vẫn cho Tâm năm đồng. Nhưng mong thì mong thế chứ Saigon xa lắm, cô ra cũng chả kịp nữa. Bức thư của Bảo như lá bùa yểm nó yểm trong đầu Tâm làm cho Tâm choáng váng, giá có thể nhờ được cái đầu cất đi để lúc khác lại lắp vào, Tâm nhờ ngay.

Tâm tính, tính mãi, tính hết cách vẫn không ra, rồi đâm liều. Tâm nghĩ hay là thú với cậu mợ để cậu mợ cho. Nhưng cứ nghĩ đến cậu mợ biết, Tâm cũng đã hồn siêu phách lạc. Không được, Tâm xấu-hổ chết mất, lúc nào Tâm chả ở gần cậu mợ, Tâm trốn đi đâu được mà bảo thú.

Có lúc quá sợ hãi, Tâm đã toan lấy cắp tiền của mợ. Nhưng Tâm lại sợ mợ biết, thì thôi thật chết. Vả lại, Tâm cũng không biết tiền mợ để đâu, và thật cái ý định lấy cắp nó ghê khiếp quá, Tâm cũng không dám dùng đến.

Thú không dám thú, lấy không dám lấy, mà vay thì vay ai, Tâm muốn khóc òa lên, khóc vang lên, cho sự lo lắng nó sợ nó biến đi.

Nhưng Tâm muốn nghĩ thế nào mặc, muốn tưởng thế nào mặc, sự thực không hơn được tí gì. Tâm lúc này cũng như người cắm sào ở giữa sông ngó xuống mặt nước tưởng như thuyền trôi, kỳ thực thuyền vẫn đứng, chẳng hơn được quăng nào. Thuyền không trôi chỉ không tới bến chứ sự lo lắng của Tâm không biến thành ra ba đồng bạc thì Tâm «không xong» ngay.

Có lúc Tâm không muốn nghĩ đến nữa, nhưng vừa quên được một tí thì các chữ trong thơ của Bảo lại bò ngổm dậy, bò ngổm dậy, bách thúc Tâm.

Khoanh tay chịu chết, Tâm không chịu, chịu chết gì thì được, chứ chịu chết để cậu mợ biết thì chịu thế nào được. Tâm phải cố đào bới, cố tìm thiên phương bách kế để có tiền. Thời giờ gấp lắm rồi. Còn hôm nay nữa thì hết hạn. Không có tiền giả, Bảo nó đến, cậu mợ

biết mất. Tâm cứ tưởng tượng. Bảo đứng sững ở cửa đòi cô cô để cậu mợ phải hỏi nó thì các thớ thịt giật bắn lên. Không dùng được rồi, thế nào cũng phải có tiền để giả Bảo. Không thì nhục nhã lắm, Tâm bị du đến con đường cùng, dừng lại không được, phải buộc không còn cách nào hơn là vay vậy. Vay thì hơn là thú với cậu mợ, nhẹ hơn là lấy cắp tiền của mợ. Nhưng chọn được cái cách ấy là một việc mà làm xong nó lại là một việc. Đi vay thì ổn hơn, tốt hơn, yên hơn, nhưng nói thế nào được, mà vay ai.

Bạn, Tâm chả có đứa bạn nào cho Tâm vay được ba hào, chứ đừng nói ba đồng. Thế thì làm thế nào ?

Loay hoay mãi với cái ý định vay tiền, Tâm thấy một tia sáng. Mọi khi Tâm vẫn thấy u già để dành tiền gửi về quê. Hay là Tâm hỏi vay u ấy, may ra u ấy có, Tâm đã tìm được một lối thoát dễ dàng lắm. Tâm ước gì u ấy cho vay thì thật là phúc. Con đường đã hé mở, Tâm lén ngay vào. Vay u già, vay bếp, vay xe, thôi được rồi. Lòng Tâm thấy nhẹ hẫng đi, đỡ bứt rứt. Tâm quyết định hể lát nữa cậu mợ ngủ trưa là Tâm tìm u già, tìm bếp, tìm xe.

Đợi cậu ngủ trưa, mợ ở nhà trên, Tâm lên xuống bếp. Tâm ngược mắt nhìn lên không thấy mợ, mới đến cạnh u già :

- U...

U già quay lại thấy Tâm hỏi ngay :

- Kia, anh không ngủ à ?

Tâm ấp úng :

- Không.

Rồi như bị chẹn họng, Tâm mãi mới nói được :

- U ra, tôi hỏi một tí.

U già xưa nay thì có việc gì để Tâm phải hỏi, với một vẻ mặt bần khoản như thế.

U già nghiêng nghiêng đầu, vênh tai, giọng khàn khàn :

- Anh bảo gì ?

Tâm khe khẽ nói vào tai :

- U ra cửa cho Tâm hỏi một tí.

U già ngơ-ngác, vừa quay ra vừa nhìn Tâm chăm-chập.

Tâm hồi hộp, Tâm lo-lắng, chỉ sợ hỏi u già không cho vay lại mách mẹ thì thật chết.

Nhưng Tâm thấy u già giả nhời bằng câu nói rất êm dịu :

- Anh vay làm gì những ba đồng ? anh cho ai ?

thì Tâm vừa mừng vừa lo. Linh-khiếu cho Tâm biết u già rất có thể cho Tâm vay, và cũng rất có thể mách mợ Tâm.

Câu hỏi : Anh cho ai ? làm cho Tâm sợ.

Tâm vội nói ngay :

- Tâm vay cho Tâm chứ, cho ai đâu ?

Rồi ngực Tâm nóng ran. Tâm đợi câu nói của u già như tên tử tù đợi một tin ân xá.

Tâm nóng ruột, Tâm phập-phồng, nhưng u già chẳng biết gì cả, u già vẫn thủng-thỉnh :

- Sao anh không xin mẹ ?

Tâm lại bồi rối :

- Tâm không muốn xin.

U già nói một câu nói nó cắt nghĩa hộ Tâm :

- Không xin thì anh lấy đâu mà giả tôi.

Tâm vội vàng :

- Mấy hôm nữa Tâm mới xin.

Nghe Tâm nói, u già lần lần lưng, mở ruột tượng lấy ra một nắm hào, rồi đưa lên sát mắt, u đếm. Thình thoảng lại dấm nước bọt vào tay soăn soăn vào đồng hào xem có chập đôi không.

Tâm dán mắt nhìn. Hy-vọng hiện lên mặt.

- Hai mươi ba, hai mươi bốn, hai mươi năm...

Rồi u già im. Tâm thở đánh phào một cái.

- Có hai đồng rưỡi thôi anh ạ.

Thật là số vất vả, Tâm đã tưởng «thoát nợ» ai ngờ vẫn lại dở dang.

Tâm lâm-bầm : «Hai đồng rưỡi, còn thiếu những năm hào thì làm thế nào ?»

U già đưa vào tận tay Tâm :

- Đây tôi cho anh vay hai đồng rưỡi, nhưng đến rằm anh phải giả tôi, để tôi gửi về đóng thuế cho thằng Nam đấy.

Tâm cảm tạ hào mớì tỉnh, lòng rộn lên, đáp lia-lịa :

- Ủ, rằm tôi giả.

Nói buộť xong, Tâm lại thấy lo : giả, lấy gì mà giả. Nhưng cũng chỉ lo thoáng thôi. Tâm vồ vồ u già :

- Rồi Tâm giả u nhé !

U già gậť đầu, gậť cái mái tóc lổm đổm bạc của khuôn mặt hiền lành chẳng một chút nghi ngờ. Cảm tiền rồi, Tâm mới lại thấy cái lo thứ hai đến, tuy nó không bùng bùng như cái lo trước, nhưng cũng làm Tâm phải bấn khoăn.

Tâm thấy sự vay tiền dễ quá. Còn bé, Tâm chưa lường được cái thúc-bách ghê-khiếp của sự giả. Trí Tâm sáng dần, Tâm đã nhảy được những bước giải, môi đã thấy mấp máť. Khác hẳn với sáng ngày, người Tâm như khô, như ráo, như cồ, như cáo.

U già vào rồi, Tâm mới nghĩ đến việc vay bép.

Tâm ngóng bếp đi gánh nước về. Mãi không thấy, sốt ruột, Tâm bỏ ra máy, thỉnh thoảng lại nấn túi xem tập hào có còn không. Còn cách mười bước Tâm đã gọi :

- Anh bếp, anh bếp !

Bếp ngừng đầu thấy Tâm vội chạy lại :

- Gì thế hở anh, cậu gọi tôi đấy à ?

- Không.

Bếp ngần mặt :

- Thế gì đấy anh.

Tâm mãi mới nói được :

- Tâm nhờ bếp một việc.

- ? ? ?

- Tâm cần năm hào lăm, cho Tâm vay.

Bếp nhìn Tâm tròn trọc :

- Anh vay làm gì ?

- Tâm cần lăm.

- Sao anh không xin mẹ ?

Quay lại phía máy nước, bếp gọi vọng :

- Xe ơi ! trông hộ tứ đôi thùng nhé !

Nhìn cái mặt tiu nguyễn của Tâm, bếp thương hại, thương hại thì cũng đành chịu, bếp không có, lấy đâu mà cho vay.

- Không có đâu anh ạ, sao anh không xin mợ có được không ?

Tâm ngao ngán không buồn nói, chỉ lắc đầu. Chân lại nặng chịch, lòng lại rã rời, Tâm quay về, đi được mấy bước Tâm còn dặn với bếp :

- Đừng cho mợ biết nhé, bếp nhé !

* * *

Tâm ngồi cạnh mợ mà hồn thì tạt đâu đâu. Hơi có tiếng kẹt cửa là Tâm giật bản mình. Tâm chỉ sợ Bảo nó bảo mai nó về, mà bây giờ nó lại đòi thì thật chết. Giá đủ tiền, Tâm đã đem giả phăng nó lúc nãy rồi.

Đồng hồ vừa đánh chín tiếng thì Tâm thấy hơi yên yên, nhưng vẫn thấp thỏm.

Một tiếng cửa mở, Bếp dẫn vào với bộ mặt như có sự gì.

Tâm hồi hộp. Bếp nhìn Tâm :

- Thừa mợ..

Rồi bếp giật nảy mình lên, chân đập lạch bạch, nó dầm phải mẩu thuốc lá cậu vừa vút. Tâm sợ toát mồ hôi, chắc là bếp nó mách mẹ rồi còn gì. Mặt Tâm xám ngắt. Rõ ràng Tâm nghe nó nói : Thừa mợ...

- Thừa mợ, có cậu Bảo hỏi anh ạ !

Nghe đến tên Bảo, Tâm lại dúm người lại, vội hốt hải chạy bổ ra.

Thấy Bảo, Tâm dắt ngay bạn sang bên kia đường, dúm tiền vào tay.

- Tôi mới có hai đồng ruỡi, anh cho tôi chịu năm hào, hôm nào anh ra tôi giả nốt.

Bảo giẫy nảy :

- Không, không thì anh giả sách tôi, không thì tôi mách cậu anh bây giờ. Mai về quê, lấy gì mua quà cho các em tôi.

Tâm van-vỉ mãi. Bảo nhất định không nghe.

Bỗng một tiếng gọi làm Tâm kinh hoàng :

- Tâm, sao con không mời anh ấy vào trong nhà lại đứng ngoài ấy, hở ?

Quay nhìn thấy mẹ, Tâm hết hồn, khẽ đẩy tay bạn :

- Thôi, tôi lạy anh đấy, anh về đi, sáng sớm mai tôi giả, đi, tôi lạy anh, mẹ tôi biết thì chết.

Bảo bắt-đắc-dĩ phải về, nhưng còn dặn theo :

- Mai đấy ! Không lại trách.

Tâm về, mẹ hỏi ngay :

- Đứa nào đẩy con, nó rủ con đi chơi phải không ?

Tâm đáp ngay :

- Thừa mẹ, anh Bảo là bạn con đấy ạ, anh ấy lại rủ con mai đi xem ciné ban ngày đấy ạ.

Rồi nhân nói đến đi xem ciné, Tâm liền xin ngay :

- Mai mẹ cho con đi nhé !

Mẹ nhìn Tâm, tủm-tủm : Thế cậu vừa được thưởng, cậu bắt nạt tôi có phải không ?

Tâm se ruột, thẹn cái thẹn của kẻ nói dối vẫn được người tin.

- Không !

- Ủ, rồi mai mợ cho đi.

Tâm thở một hơi thở. Bú lấy mợ, Tâm hôn lia-lịa. Tâm thấy nhẹ tồm, không kịp đề mợ hỏi, Tâm đã nói ngay :

- Con chỉ xin mẹ năm hào thôi.

Sáng tinh sương Tâm đã bỏ dậy, vì thật ra đêm Tâm cũng chả ngủ được, chỉ chập chờn. Không phải mừng, Tâm sợ ngủ quên Bảo đến thì chết.

Giả xong tiền Bảo rồi, Tâm mới hết lo, hết khổ. Tâm lại nhảy nhót như con vành khuyên, lại hát, lại nhí nhớn. Trẻ con, trời cho cái tính dễ quên nên không chóng già như người lớn.

Tâm đi lang-thang ngoài phố đến mười một giờ mới về. Thấy con, mợ hỏi một câu làm Tâm toát mồ hôi, nhưng Tâm chống-chế ngay :

- Phim Blanche Neige mợ ạ, hay lắm.

Rồi đánh trống lảng :

- Giày con bật đế rồi, mợ ạ.

Ai ngờ cái câu nói dối mà Tâm tưởng là vô hại lại làm cho Tâm sợ thêm, khi mợ sốt-sắng hỏi :

- Đâu, đưa mợ xem nào ?

Tâm cuống quít, bất đắc dĩ cũng phải dơ lên nhưng lấy tay bẻ cái lợi cao-su :

- Đây mợ này, nó lung lay.

Rồi Tâm lại phải nói đỡ :

- Ban này con thấy nó lỏng lẻo thế nào ấy.

Mợ nhìn kỹ đế giày thấy chưa suy-suyên, dí tay vào má Tâm :

- Gớm, con cứ bắt nạt mợ mãi.

Câu nói của mợ làm Tâm chết điếng. Tâm nhớ lại hôm qua mợ bảo Tâm : «Cậu được thưởng, cậu cứ bắt nạt tôi».

Tâm bắt đầu thấy khổ sở, vì đã nói dối cậu mợ rằng được thưởng. Ngót tuần lễ nay, không một lúc nào Tâm được thư thái. Cứ phải che đậy mãi, che đậy bằng cách nói dối thêm. Cứ thế thì Tâm đến nát óc mất, vỡ ruột mất. Rồi Tâm tiếc, biết thế đừng nói được thưởng cho xong. Tâm hối hận bao nhiêu lại càng ghét đồng sách

bấy nhiêu. Tâm muốn vứt nó đi vì bây giờ nó không làm cho Tâm sung sướng mà trái lại vì nó Tâm đã phải dờ mếu dờ khóc ba bốn chục lần.

Tâm nghĩ bụng sang năm không được thưởng thì thôi, nhất định không đánh lừa cậu mợ nữa. Nhưng cái «hình phạt sống» là u già cứ ngày ngày lại giáng xuống Tâm như những chiếc vỏ cái. Ra cũng thấy u già vào cũng thấy u già, đi ngủ cũng nằm mê thấy u già. U già u già, chỗ nào cũng u già, đầy những u già là u già. Bị đè chiu một ám ảnh, Tâm lại bắt đầu lo, lo cái lo của kẻ lo sẽ bị tố giác trong một tội phạm.

Chẳng biết có đúng không, từ ngày u già cho Tâm vay tiền, Tâm thấy mặt u lúc nào cũng buồn thiu. Vết dãn trên má đã dãn deo như lá dầu không bị nắng hanh héo lại. Nhiều khi Tâm muốn sai u già lại thôi. Chẳng phải Tâm sợ vì có nợ, nhưng phải trông thấy đôi mắt của u chiu xuống như dòm thấu sự lo nợ của Tâm, là Tâm hết hồn.

Lạ nhất là thỉnh thoảng lại có tiếng gọi giật giọng : «Cậu Tâm» mà khi quay lại Tâm chả thấy ai gọi cả. Chỉ thấy u già đang bồm bồm nhai giàu, tay viên viên môi thuốc Lào đưa lên di di vào môi.

Thì ra, thất đảm vì lo nợ, tai Tâm ù đi, tâm thần lúc nào cũng bàng hoàng, lúc nào cũng như có tiếng rờn rợn rít lên trong lòng, nó kết tội, nó hạch, nó khoằm cái bàn tay xương xẩu như tay quỷ tuốt ruột, tuốt gan, bóp tim, bóp cổ Tâm.

Tâm muốn khắc nó ra, luồn tay vào cổ họng móc nó ra. Nhưng vô ích, nó là một cái gì không có hình thù, không có bóng giáng. Càng ngày, nó càng lớn dần.

Tâm chỉ còn cách đuổi nó bằng giấc ngủ. Nhưng mắt nhắm nghiền, mà lòng vẫn tỉnh băng. Ruột còn lên, Tâm lại chồm dậy, vung mình khắp tứ phía cho nó loăng bót sự hãi-hùng. Nhưng nó cũng vẫn là một cái giây vô hình ghi chặt tim Tâm, Tâm muốn giăng ra không được.

Có lúc Tâm lả đi, lả đi vì sức ám ảnh như thẳng không lồ riệt hết sức sống của cơ thể, chẻ các thớ thịt cho tóe máu ra, dầm nát buồng phổi cho tắc thở.

Trời ơi ! Thật là thứ hình phạt nặng-nề ghê-khiếp mà Tâm đã chịu. Nói dối, nói dối, mày là bệnh thiên thời rút hết máu tủy kẻ mày chiếm được. Mày không buông tha ai. Khi chưa dùng mày thì mày là thang thuốc cơ hồ chữa khỏi bệnh tàn-ác. Nhưng vô phúc cho kẻ nào chớm nhấp phải mày thì ôi thôi ! mày là chất độc phá-hủy hết tâm can tì phế.

* * *

Thì đây, ngày giờ của hình-phạt đến. U già tối hôm qua đã đòi Tâm. Tâm khát :

- U để vài hôm nữa Tâm già.

U già ngạc nhiên :

- Kia, sao lại vài hôm nữa ? Hôm nay mười tám rồi cơ mà. Hôm nọ anh bảo rằm anh già.

Tâm năn nỉ :

- Tâm chưa có, Tâm chưa xin mẹ.

U già chồ mắt :

- Anh chưa có ?

- Chưa.

Thế thì chết, không có tiền đóng thuế, lý trưởng người ta đóng cọc vào cổ ấy.

Thở dài, u-già bảo Tâm :

- Thăng Nam hôm qua nó ra lấy tiền, nó còn nằm ở phố Mới kia kìa, mai mà không có tiền cho nó về thì giày dà lắm, anh xin mợ đi. Rồi ngàn ngừ :

- Hay đề tôi xin mợ cho.

Tâm vội-vàng sua tay :

- Thế thì chết Tâm, đừng, u đừng...

U già cau có :

- Thế tôi làm thế nào ?

Tâm rầu rầu nhìn u già :

- Đề Tâm xin mợ.

- Anh xin thì xin đi, mai rồi cơ mà.

Xin mợ, Tâm xin làm sao được. Vài ba đồng bạc thì có nghĩa gì đối với mợ, nhưng số tiền ấy nó nói «tố cáo» một món tiền phi-thường mà Tâm linh cảm thấy rằng mợ sẽ biết, vì xưa nay Tâm có xin nhiều thế bao giờ. Nói là đề giả nợ thì mợ Tâm sẽ hỏi : Nợ gì ? Hẳn ở trong phải có một cái gì xảy ra chứ, cắt nghĩa thế nào được cho mợ nghe mà mợ cho. Mà nếu không xin ngay, để u già hỏi mợ, mợ phải tra hỏi Tâm. Nói dối nữa, nói dối thế nào mới được chứ ? Tình hình nguy ngập quá, Tâm không biết làm thế nào, mặt cắt không còn hột máu. Tâm muốn cho ngày như cái dây cao xu để Tâm kéo dài ra, kéo dài mãi ra. Nhưng Tâm cũng lại biết ngay kéo mãi hết chun, nó cũng đứt. Thế thì chán quá.

Tâm lại ước đá cô Lan ở Saigon ra chơi cho tiền, nhưng Saigon lại cũng xa quá. Tâm lại ước giá có một u già nào nữa để Tâm vay, thì nhà Tâm chỉ có một u già. Ước mãi rồi Tâm bực mình sao mình lại bé thế này, giá nhớn đi làm được tiền, có đỡ khổ không ?

Hằng hà sa số cái để cho nó mong, nó ước, để rồi mong ước chán, nó lại bực mình, lại ghét thằng Bảo ghét nghĩ hè, ghét phần thưởng.

Duy chỉ nó chưa biết ghét nó thôi. Chưa ghét mình thì nó còn khổ sở lắm. Chưa ghét mình thì gói còn cứng nhắc, chua quỳ xuống chân cậu mợ mà thú tội được. Chưa ghét mình thì lòng còn nặng như chì, vẫn như bùn, tanh như máu.

Nếu Tâm biết ghét nó thì ngay hôm thằng Bảo đòi tiền nó đã thấy một chân trời mới lạ rồi. Chân trời ấy là sự thú tội. Đường đến chân trời gồ ghề lắm, trắc trở lắm, đầy đá nhọn, gai dài. Nhưng chịu khó để cho gai, cho đá sọc vào chân thì rồi sẽ đến, sẽ đến một vòm trời đầy hơi lành, sắc thắm, đầy bóng mát, lá non.

Tâm ngồi ăn cơm thỉnh thoảng lại ngó về phía sau. Có bước chân là Tâm giật mình vì từ nãy Tâm để ý thấy u già lấp ló ở cửa bên.

Thấy Tâm không tươi tỉnh, ăn uống uể oải, mợ nhìn chăm chăm con. Rồi mợ đưa mắt cho cậu, cậu hiểu ý cũng đưa mắt hỏi mợ.

Không khí nặng chịch khiến Tâm cảm thấy sắp có một biến cố. Phớt một cái, Tâm biết là cậu mợ đang nghĩ gì về mình. Tâm không biết chắc là cậu mợ nghĩ gì, nhưng Tâm biết một điều là mợ sắp hỏi Tâm, hỏi cái câu hỏi nó khơi mào bao nhiêu nước mắt.

Quả thật, mợ đặt bát, rồi đặt đĩa, rồi san sát vào má Tâm, rồi tiếng nói lẫn hơi thở từ miệng mợ dịu-dàng truyền sang Tâm :

- Cái gì mà con buồn thế hở con ? Gì thế con ? Nói cho mợ nghe đi.

Rồi mợ lấy tay gạt giọt mồ hôi đọng ở trán Tâm :

- Gì thế con ?

Tâm không nói, mặt Tâm bỗng đỏ rừ. Mợ hát hàm hỏi cậu, cậu cũng ngơ ngác nhìn mợ rồi lắc đầu.

Mợ lại hát tóc lên cho Tâm :

- Nói đi con, nói cho cậu mợ biết đi, con muốn gì nào?

Rồi hình như nhớ ra, mợ thở phào một cái nhìn vào chân Tâm :

- Hay là con muốn mua giày mới ?

Quay sang nói với cậu :

- Hôm nọ đi xem cinéma về, con chả bảo giày sắp bong đế mà lại.

Đến đây thì Tâm không ngừng được nước mắt nữa, nó òa khóc. Mợ ôm lấy Tâm. Tâm nuốt nước mắt ừng ực :

- Mợ tha cho con.

Cậu ngạc nhiên nhìn mợ, mợ cũng ngạc nhiên nhìn cậu. Chả ai hiểu gì cả.

Mợ hỏi gặng lại :

- Con bảo gì ?

Tâm nghẹn ngào :

- Cậu mợ tha cho con.

- Con làm gì mà cậu mợ tha ?

T

hề là Tâm khóc giống lên, khóc nức nở. Mẹ ôm sát đầu Tâm vào lòng :

- Thế sao ? ... nói mau... con.

Tâm mếu-máo :

- Con có tội với cậu mẹ, con đã...

Mẹ hỏi dồn, hỏi dồn :

- Con đã «sao con» ? Nói mau... Nào nói...

Tâm gục vào mẹ :

- Con đã nói... dối cậu mẹ.

Mẹ quay lại nhìn cậu, cậu hát hàm cho mẹ hỏi Tâm nữa :

- Con nói dối gì cậu mẹ nào ? Con cứ nói đi, cậu mẹ không mắng con đâu. Nói đi... Chồng con.

Tâm ôm chặt lấy mẹ nức nức :

- Con mua sách của anh Bảo, con vay tiền u già.

- Mua thì mua chứ sao, vay thì mẹ cho tiền giả.

- Nhưng con... không được thưởng...

Cậu mợ ngây người nhìn nhau. Cậu mợ hiểu rồi, cậu ngồi xuống ghế, còn mợ lau nước mắt cho Tâm, ngọt ngào bảo :

- Thế con không được phần thưởng à ?

Nhưng mợ sợ con lại khóc, mợ vội nói chữa :

- Thì mợ cho tiền con giả u già.

Tâm cứ úp mặt vào mợ, cứ ôm chặt ngang lưng mợ.

Đau sót đã làm cho Tâm bưng tỉnh. Những vò sé của hối hận vùng mở lòng Tâm, Tâm thấy cần phải thú với cậu mợ, cho nhẹ bớt cái khối nặng nó đè ép lòng Tâm.

Trong khi mợ xuống bếp để hỏi u già, thì cậu nhìn Tâm một cái nhìn hàm chứa cả thương sót lẫn quở trách:

- Thôi để mợ cho tiền giả u già. Sao con đại thế ! sao lại nói dối cậu mợ. Năm nay không được phần thưởng thì sang năm con cố học để được có hơn không ? Con dối như thế là hư lắm. Người ta đã nói dối một lần là nó dối mãi. Vì chót nói dối một lần, người ta phải che sự nó dối của mình bằng câu nói dối khác. Cứ thế rồi đến lúc quen đi thành ra hư hỏng, con nghe chưa ? Lần này cậu tha cho con, nhưng lần sau con phải chừa. Con nói dối cậu mợ thế phải tội, nghe không ? Lần sau con có

còn nói dối nữa không nào ?

Tâm sứt sứt :

- Lần sau... con xin chừa.

- Ừ, bao giờ con cũng phải nhớ : người đã nói dối một lần cũng như kẻ bị sa lầy, càng cố vùng vẫy để lên bao nhiêu lại càng sụt xuống bấy nhiêu.

Rồi cậu hạ giọng :

- Thôi vào bảo u già lấy nước cho, rửa chân tay mặt mũi đi.